

Perustelumuistio; Valtioneuvoston asetus ampuma-aseasetuksen 1 b §:n muuttamisesta

Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Ampuma-aseiden ja aseiden osien merkintöjen teknillisiä vaatimuksia ehdotetaan täsmennettäväksi vastaamaan Euroopan komission täytäntöönpanodirektiivin (EU) 2024/325, annettu 19 päivänä tammikuuta 2024, täytäntöönpanodirektiivin (EU) 2019/68 muuttamisesta ampuma-aseiden ja niiden olennaisten osien merkintöjen vähimmäissyvyyden osalta. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 22 päivänä heinäkuuta 2025. Asetuksella saatettaisiin voimaan myös vuonna 2020 voimaan tuleen alkuperäisen täytäntöönpanodirektiivin (EU) 2019/68 määräykset. Direktiivistä käytetään jäljempänä nimeä täytäntöönpanodirektiivi.

Muutokset perustuisivat ampuma-aselain (1/1998) 119 §:n 1 momentin 7 kohtaan, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ampuma-aseiden, aseiden osien ja patruunapakkausten merkitsemisestä sekä ampuma-aseen toimittamisesta viranomaiselle merkinnän tekemistä varten.

Asian valmistelu

Valmistelu on tehty virkatyönä sisäministeriössä.

Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Ampuma-aseissa vaadittavat merkinnät perustuvat ampuma-aselain 110 a ja b §:iin, joissa säädetään millaisia merkintöjä muun muassa ampuma-aseessa ja aseiden osassa on oltava. Merkintöjen teknillisistä vaatimuksista eli merkintöjen koosta, niiden syvyydestä sekä muusta merkintöjen teknillisestä toteuttamistavasta ei ampuma-aseissa eikä sen nojalla annetuissa säädöksissä ole säädetty.

Ehdotuksessa esitetään säädettäväksi merkintöjen teknillisistä vaatimuksista täytäntöönpanodirektiivin ja sen muutoksen mukaisesti. Lisäksi esitetään tehtäväksi joitakin ampuma-aselain muuttamisesta johtuvia sekä säädösteknillisiä muutoksia.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

Pääasialliset vaikutukset

Ehdotetulla muutoksella turvattaisiin ampuma-aseiden ja aseiden osien jäljitettävyyttä. Ampuma-aseiden tai aseiden osien yksilöivällä merkinnällä, joka ei olisi helposti poistettavissa, turvattaisiin jäljitettävyyden tehokkaalla tavalla. Jäljitettävyyden on keskeinen tekijä ehkäistäessä ampuma-aseiden laiton kauppaa ja järjestäytyneitä rikollisuuksia.

Esityksellä ei olisi merkittäviä vaikutuksia ase-elinkeinoon. Sillä ei myöskään olisi merkittäviä vaikutuksia ampuma-aseella tapahtuvaan harrastamiseen Suomessa. Asevalmistajat ovat jo voimassa olevan lainsäädännön nojalla velvollisia tekemään merkinnät ampuma-aseisiin ja aseiden osiin. Merkintöjen teknilliset vähimmäisvaatimukset eivät ainakaan merkittävästi poikkea nykyisistä merkintäkäytännöistä. Ehdotukset eivät sisältäisi uusia, voimassa olevien aselupien perusteella hallussa pidettävien aseiden merkitsemistä koskevia velvoitteita eikä sillä siten olisi vaikutusta aseharrastukseen. Selkeät ja pysyvällä tavalla tehdyt merkinnät turvaavat ampuma-aseiden aseluvanhaltijan asemaa varmistamalla luvanvaraisen esineen luotettavan yksilöitävyyden.

Säännöskohtaiset perustelut:

1 b §

1 mom. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin sen sisältöä selventävä muutos ilman, että olisi tarkoitus muuttaa sen asiasisältöä. Ampuma-aseissa, erityisesti haulikoissa, merkintä saattaa olla tehty sellaiseen paikkaan, että sitä ei voi lukea purkamatta asetta. Silloin kun merkintä on luettavissa ampuma-aseen ollessa purettu käyttäjän tekemää huoltoa varten, on se myös valvontaviranomaisen ja muun ampuma-asetta käsittelevän henkilön helposti tarkistettavissa. Käyttäjän tekemäksi tarkoitetut huollot eivät edellytä aseteknillistä osaamista eivätkä erikoistyneiden kalujen käyttämistä.

2 mom. Merkinnän syvyyttä koskeva vähimmäisvaatimus 0,0762 mm vastaisi täytöntöönpanodirektiivissä asetettua vähimmäisvaatimusta. Tämä puolestaan vastaa Amerikan Yhdysvalloissa käytössä olevaa vähimmäisvaatimusta, joka on 0,003 tuumaa. Vaatimusten yhdenmukaisuus helpottaa asevalmistajien toimintaa.

Merkinnän vähimmäiskorkeusvaatimus 1,6 millimetriä vastaisi niin ikään täytöntöönpanodirektiivin vähimmäisvaatimusta.

Täytöntöönpanodirektiivissä veloitetaan jäsenvaltiot vahvistamaan, millaisin kirjaimin ja numeroin merkintä on tehtävä. Suomen osalta ehdotetaan, että merkinnät tulee tehdä käyttäen Suomessa käytössä olevia latinalaisia kirjaimia ja arabialaisia numeroita. Euroopan unionin jäsenvaltioissa on käytössä muitakin kirjaimistoja.

Ampuma-aselain merkintävaatimukset koskevat myös sellaisia aseiden osia, jotka voivat olla pienikokoisia. Tällaisia voivat olla esimerkiksi sulkulaitteet ja niitä toiminnallisesti vastaavat osat. Tämän vuoksi säädettäisiin, että merkinnät voidaan tehdä alle 1,6 millimetriä korkein kirjaimin ja numeroin, jos se on osan pienen koon vuoksi välttämätöntä.

Momentista poistettaisiin merkintöjen paikkaa ja keskinäistä asemointia aseessa koskevat säännökset, koska näistä säädetään ampuma-aselain 110 b §:ssä.

3 mom. Ampuma-aseiden runkoja valmistetaan yleisesti myös muista materiaalista kuin metallista. Esimerkiksi pistooleita on jo vuosikymmeniä valmistettu polymeerirunkoisina. Merkintöjä ei ole mahdollista tehdä pysyvästi tällaisiin metalleja korvaaviin materiaaleihin. Merkinnät ovat alttiita kulumiselle ja ovat helposti poistettavissa. Täytöntöönpanodirektiivin mukaan kehykset tai rungot, jotka on valmistettu jäsenvaltion määrittämän tyyppin mukaisesta ei-metallisesta materiaalista, varustetaan metallilevyn tehtävällä merkinnällä niin, että metallilevy upotetaan kehyksen tai rungon materiaaliin pysyvästi ja sellaisella tavalla, että levyä ei voida poistaa helposti tai vaivattomasti ja että levyn poistaminen tuhoaisi osan kehyksestä tai rungosta. Levy olisi helposti poistettavissa, jos se lähtisi irti esimerkiksi puukolla tai ruuvimeisselillä väkensäällä. Koska ampuma-aseiden valmistusmerkintä on keskeinen tieto ampuma-aseiden jäljityksessä ja rikkoutuneitakin aseita tulee voida jäljittää, ei levyä ei olisi sallittua asentaa myöskään niin, että se olisi helposti poistettavissa, vaikka samalla aseiden osa säännöksessä tarkoitettulla tavalla osin tuhoutuksikin.

4 mom. Voimassa olevan asetuksen 3 momentti siirrettäisiin sisällöltään muuttamattomana uudeksi 4 momentiksi.